

Nr/№

2

Niedziela, 7 kwietnia, 19.30 / Sunday, 7 April, 7:30 pm
Filharmonia Narodowa – Sala Koncertowa
Warsaw Philharmonic – Concert Hall
ul. Sienkiewicza 10

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Uwertura *Coriolan* op. 62
Coriolan Overture, Op. 62

Koncert potrójny C-dur op. 56
Triple Concerto in C major, Op. 56

1. Allegro
2. Largo –
3. Rondo alla Polacca

Przerwa / Intermission

Hector Berlioz (1803-1869)

Uwertura do opery *Benvenuto Cellini* op. 23
Overture to Benvenuto Cellini, Op. 23

Les nuits d'été op. / Op. 7
(*Letnie noce / Summer Nights*)
sł. / words by Théophile Gautier

1. *Villanelle*
2. *Le spectre de la rose / (Widmo róży / The Spectre of the Rose)*
3. *Sur les lagunes / (Na lagunach / On the Lagoons)*
4. *Absence / (Nieobecność)*
5. *Au cimetière: Clair de lune / (Na cmentarzu: Blask księżycy / In the Cemetery: Moonlight)*
6. *L'île inconnue / (Nieznana wyspa / The Unknown Isle)*

Yu-Chien Tseng – skrzypce / violin

Pablo Ferrández – wiolonczela / cello

Szymon Nehring – fortepian / piano

Stéphanie d'Oustrac – mezzosopran / mezzo-soprano

Sinfonia Varsovia

Lothar Zagrosek – dyrygent / conductor

PARTNER GŁÓWNY



Sinfonia
ORKIESTRA
Varsovia





Yu-Chien (Benny) Tseng w zawrotnym tempie zdobywa międzynarodowe uznanie jako wschodząca gwiazda solistyki. Od trzynastego roku kształci się w Curtis Institute of Music. Jest zdobywcą pierwszych nagród na międzynarodowych konkursach skrzypcowych w Singapurze, im. Pabla Sarasatego w Hiszpanii oraz im. Isanga Yuna w Korei. Zwycięstwo podczas XV Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Piotra Czajkowskiego zaowocowało serią debiutów, m.in. z London Philharmonic Orchestra, Filharmonią Monachijską, Orkiestrą Teatru Maryjskiego oraz Czeską Orkiestrą Filharmoniczną. Koncertował pod batutą takich mistrzów jak Valery Gergiev, Jiří Bělohlávek, Esa-Pekka Salonen, Osmo Vänskä, Jacek Kaspszyk, Lawrence Foster, a ostatnio także z Mikhailem Pletnevem, który zaprosił go do występu w Tokio w marcu 2019 roku.

W 2016 roku Tseng podpisał kontrakt z Deutsche Grammophon, a już w 2017 roku ukazał się jego pierwszy solowy album. Kolejny, nagrany z Rosyjską Orkiestrą Narodową pod batutą Mikhailea Pletneva, wydany został jesienią 2018 roku. W listopadzie 2018 roku w Warszawie wykonał *Koncert skrzypcowy* Krzysztofa Pendereckiego podczas festiwalu z okazji urodzin kompozytora. Artysta gra na skrzypcach Ex „Castelbarco-Tarisio” Giuseppe Guarneriego del Gesù z 1723 roku, użyconych przez Fundację Chi-Mei Culture na Tajwanie.

Yu-Chien (Benny) Tseng is rapidly building an international reputation as an emerging young soloist. He has been pursuing his studies at the Curtis Institute of Music since the age of 13. Tseng previously won first prizes in the Singapore International Violin Competition, the Sarasate Violin Competition and the Isang Yun Violin Competition. Following his win in the 15th International Tchaikovsky Violin Competition, he has made a series of major debuts with the London Philharmonic Orchestra, the Munich Philharmonic, the Mariinsky Theatre Orchestra and the Czech Philharmonic Orchestra. He has worked with Maestros such as Valery Gergiev, Jiří Bělohlávek, Esa-Pekka Salonen, Osmo Vänskä, Jacek Kaspszyk, Lawrence Foster, and most recently Mikhail Pletnev who has invited him to perform in Tokyo in March 2019. Signed to Deutsche Grammophone in 2016, his first recital disc was released in 2017. He recorded his second album with Maestro Mikhail Pletnev and the Russian National Orchestra, which was released in the autumn of 2018. In November 2018 in Warsaw, he performed Penderecki's Violin Concerto at the composer's birthday festival.

He plays a Giuseppe Guarneri del Gesù 1732 Ex “Castelbarco-Tarisio,” on loan from the Chi-Mei Culture Foundation, Taiwan.



Pablo Ferrández. Laureat XV Międzynarodowego Konkursu im. Piotra Czajkowskiego, V Międzynarodowego Konkursu Wiolonczelowego oraz ICMA 2016 „Young Artist of the Year”, Pablo Ferrández to bez wątpienia muzyk wielkiego formatu. Urodzony w Madrycie w 1991 roku, w wieku zaledwie 13 lat podjął naukę u Natalii Szachowskiej w prestiżowej Escuela Superior de Música Reina Sofía w Madrycie. Następnie ukończył studia u Fransa Helmersona w Kronberg Academy. Ceniony przez krytyków, Pablo Ferrández występuje ze światowej sławy artystami tego pokroju co Anne-Sophie Mutter oraz z czołowymi orkiestrami, m.in. Bamberger Symphoniker, London Philharmonic, Orkiestrą Filharmonii Izraelskiej, Filharmonikami Wiedeńskimi, Konzerthaus Berlin, Petersburską Orkiestrą Filharmoniczną, BBC Philharmonic, Orchestra Sinfonica Nazionale RAI, Hiszpańską Narodową Orkiestrą Symfoniczną oraz Kremerata Baltica. Artysta zapraszany jest także na prestiżowe festiwale, m.in. w Verbier, Dreźnie, Granadzie, La Folle Journée, Festiwal im. Mścisława Rostropowicza oraz Transsyberyjski Festiwal Sztuk. Pablo Ferrández gra na wiolonczeli Stradivariusa „Lord Aylesford” (1696) dzięki uprzejmości Nippon Music Foundation.

pabloferrandez.com

Pablo Ferrández. A laureate of both the 15th International Tchaikovsky Competition and the 5th Paulo International Cello Competition as well as ICMA 2016 “Young Artist of the Year”, Pablo Ferrández has earned himself a reputation as a musician of stature. Born in Madrid in 1991, Pablo Ferrández enrolled at the age of 13 at the prestigious Escuela Superior de Música Reina Sofía, where he was taught by N. Shakhovskaya. He went on to complete his musical education under the guidance of F. Helmerson at the Kronberg Academy.



Praised by critics, Pablo Ferrández has performed with such internationally renowned artists as Anne-Sophie Mutter as well as with many of the world's leading orchestras, including the Bamberg Symphony, the London Philharmonic, the Israel Philharmonic, the Vienna Symphony, the Konzerthaus Berlin, the Saint Petersburg Philharmonic, the BBC Philharmonic, Orchestra Sinfonica Nazionale RAI, the Spanish National Symphony and Kremerata Baltica. He has also performed at many highly regarded festivals, such as Verbier, Dresden, Folle Journée, Granada, Rostropovich and the Trans-Siberian Arts Festival. Mr. Ferrández plays the "Lord Aylesford" Stradivarius (1696) kindly loaned by the Nippon Music Foundation.

pabloferrandez.com

Szymon Nehring jest jednym z najbardziej utalentowanych pianistów młodego pokolenia, jedynym Polakiem, który zwyciężył w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym Artura Rubinsteina w Tel Awiwie.

Jest uczniem Olgi Łazarskiej, absolwentem klasy Stefana Wojtasa w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Od 2017 roku studiuje pod kierunkiem Borisa Bermana w Yale School of Music.

Jest laureatem wielu konkursów, w tym finalistą XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina, na którym otrzymał wyróżnienie, nagrodę publiczności oraz nagrody dodatkowe.

Jego debiutancka płyta z muzyką polskich kompozytorów została wyróżniona Fryderykiem 2016. Ponadto nagrał album z koncertami fortepianowymi Chopina z Sinfoniettą Cracovią pod batutą Jurka Dybała i Krzysztofa Pendereckiego, *Koncert fortepianowy „Resurrection”* Pendereckiego pod batutą kompozytora oraz płytę z utworami Chopina wykonanymi na instrumencie Erarda.

Koncertował niemal na całym świecie występując w takich salach, jak Carnegie Hall, Wigmore Hall, Elbphilharmonie czy Musikverein.

Szymon Nehring jest reprezentowany przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena.

Szymon Nehring is one of the most talented pianists of the young generation, the only Pole to have won the Arthur Rubinstein International Piano Master Competition in Tel Aviv.

A student of Olga Łazarska and a graduate in the class of Stefan Wojtas at the Academy of Music in Bydgoszcz, he has studied under Boris Berman at the Yale School of Music since 2017.

Winner of numerous competitions, Nehring was a finalist of the 17th Fryderyk Chopin International Piano Competition which he completed with an honourable mention, the audience award, and additional prizes. His debut CD with the works of Polish composers won the Polish Fryderyk Award in 2016. He also recorded a CD with Chopin's piano concertos with Sinfonietta Cracovia under the batons of Jurek Dybała and Krzysztof Penderecki, Penderecki's Piano Concerto "Resurrection" under the baton of the composer, and a CD with works of Chopin performed on an Erard piano.

The artist has performed in nearly all corners of the world including such venues as Carnegie Hall, Wigmore Hall, the Elbphilharmonie, and the Musikverein.

Szymon Nehring is represented by the Ludwig van Beethoven Association.



Stéphanie d'Oustrac, mezzosopran. Stéphanie d'Oustrac – pra-pra-siostrzenica Francisa Poulenca – od najmłodszych lat poświęca się muzyce i teatrowi. Częste występy na scenie, wielkie zaangażowanie oraz nienaganna figura sprawiły, że Stéphanie d'Oustrac uchodzi obecnie za jedną z najwybitniejszych mezzosopranistek swojego pokolenia. Pierwszym, który odkrył jej talent wokalny i aktorski był William Christie, który zaproponował jej pierwsze role tragiczne: Medei, Armidy i Dydony.

Doskonała dykcja oraz pełna energii sceniczna osobowość szybko zwróciły uwagę publiczności i sprawiły, że artystka stała jedną z najbardziej wziętych interpretatorek francuskiego (*Carmen*, *Trojanie*, *Beatrycze i Benedykt*, *Peleas i Melisanda*, *Godzina hiszpańska*, *Werter*) i Mozartowskiego (*Łaskawość Tytusa*, *Don Giovanni*, *Idomeneo*) repertuaru. W ramach przyszłych zobowiązań śpiewaczka wystąpi w takich dziełach, jak *Carmen* w Kolonii, Tokio i berlińskiej Deutsche Oper, *Werter* w teatrach operowych w Zurychu i Monte-Carlo, *Mignon*

w Liège, *Don Giovanni* w Operze Paryskiej, *Opowieści Hoffmanna* i *Laskawość Tytusa* w Barcelonie, koncertowa wersja *Zamku Sinobrodego* w Lizbonie, *Anna Bolena* w Genewie oraz *Hipolit i Arycja* w operze w Zurychu i Théâtre des Champs-Élysées w Paryżu.

stephanie-doustrac.com

Stéphanie d'Oustrac, mezzosoprano. Stéphanie d'Oustrac – Francis Poulenc's great grandniece – began to devote herself to music and theatre from a very young age. With her powerful stage presence, her colourful personality and her impeccable figure, Stéphanie d'Oustrac is today one of the most outstanding mezzos of her generation. William Christie was the first to discover her talents as a singer and actress and he offered her her first tragic roles: *Médée*, *Armide*, *Dido*... Her perfect diction and vibrant stage presence soon drew public attention. She has emerged as one of the most sought-after singers in the French (*Carmen*, *Les Troyens*, *Béatrice et Bénédicte*, *Pelléas et Mélisande*, *L'Heure espagnole*, *Werther*...), and Mozartean repertoires (*La Clemenza di Tito*, *Don Giovanni*, *Idomeneo*...). Her future projects include *Carmen* in Cologne, Tokyo and the Berlin Deutsche Oper, *Werther* at the Opernhaus of Zürich and Monte-Carlo, *Mignon* in Liège, *Don Giovanni* at the Paris Opera, *Les Contes d'Hoffmann* and *La clemenza di Tito* in Barcelona, *Le Château de Barbe-bleue* in a concert version in Lisbon, *Anna Bolena* in Geneva, and *Hippolyte et Aricie* at the Zurich Opernhaus and the Théâtre des Champs-Élysées in Paris...

stephanie-doustrac.com

Lothar Zagrosek. Niemiecki dyrygent Lothar Zagrosek kształcił się u takich mistrzów batuty jak Hans Swarowsky, István Kertész, Bruno Maderna i Herbert von Karajan. Pierwsze szlify w zawodzie zdobywał w Niemczech, a następnie piastował stanowiska pierwszego dyrygenta Austriackiej Radiowej Orkiestry Symfonicznej w Wiedniu, dyrektora muzycznego Grand Opéra w Paryżu, pierwszego dyrygenta gościnnego Orkiestry Symfonicznej Radia BBC, generalnego dyrektora muzycznego oper w Lipsku i Stuttgartcie oraz pierwszego dyrygenta Konzerthausorchester w Berlinie. Ceniony na całym świecie za działalność operową, występował w wielu najważniejszych teatrach, m.in. w Wiedniu, Monachium, Berlinie, Dreźnie, Brukseli i Londynie. W ramach repertuaru symfonicznego Lothar Zagrosek współpracował z uznanymi orkiestrami świata, takimi jak Gewandhausorchester w Lipsku, Filharmonikami Berlińskimi i Wiedeńskimi, Radiową Orkiestrą Symfoniczną Bawarii, Królewską Orkiestrą Concertgebouw, London Philharmonic, Orkiestrą Symfoniczną Atlanty oraz NHK w Tokio. Zapraszany był na prestiżowe festiwale: BBC Proms w Londynie, Festiwal Opery w Monachium i Festiwal Salzburski. Znany jako propagator muzyki współczesnej, Lothar Zagrosek działa aktywnie także na polu edukacji muzycznej oraz wspierania młodych talentów. Jest przewodniczącym jury Niemieckiej Nagrody dla Dyrygentów. Za swoje zasługi został odznaczony Krzyżem Oficerskim Republiki Federalnej Niemiec.

Lothar Zagrosek. The German conductor Lothar Zagrosek learned his craft under Hans Swarowsky, István Kertész, Bruno Maderna and Herbert von Karajan. After taking up his first posts in Germany, he was appointed Chief Conductor of the Austrian Radio Symphony Orchestra in Vienna, Music Director of the Grand Opéra Paris, Chief Guest Conductor of the BBC Symphony Orchestra, General Music Director of the Opera in Leipzig and Stuttgart and Chief Conductor of the Konzerthausorchester Berlin. Internationally acclaimed for his achievements on the operatic stage, he has appeared on the podiums of Europe's leading opera houses, including Vienna, Munich, Berlin, Dresden, Brussels, and London. In concert, Lothar Zagrosek has worked with many major international orchestras, including Gewandhausorchester Leipzig, Berlin and the Munich Philharmonic, the BR Symphony Orchestra, the Royal Concertgebouw Orchestra, the London Philharmonic, the Atlanta Symphony Orchestra and the NHK Symphony Orchestra Tokyo. He has also performed at such prestigious festivals as the London Proms, the Munich Opera Festival and the Salzburg Festival. A well-known champion of contemporary music, Lothar Zagrosek is also passionate about musical education and supporting young talent. He is chairman of the jury of the German Conductors' Award and recipient of the Officers Cross of the Order of Merit of the Federal Republic of Germany.



Sinfonia Varsovia

W 1984 roku na serię koncertów z Polską Orkiestrą Kameralną do Warszawy przybył legendarny skrzypek Yehudi Menuhin. By sprostać wymaganiom repertuaru, orkiestra zaprosiła do współpracy wybitnych muzyków z całego kraju. Pierwsze koncerty zespołu dyrygowanego przez Menuhina spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem publiczności i uznaniem krytyków, a Menuhin przyjął propozycję dyrekcji objęcia funkcji pierwszego gościnnego dyrygenta nowo powstałej orkiestry Sinfonia Varsovia. Sinfonia Varsovia występuje w najbardziej prestiżowych salach koncertowych oraz na najważniejszych festiwalach, współpracując ze światowej sławy dyrygentami i solistami. Zespół zrealizował wiele nagrań płytowych, radiowych i telewizyjnych – jego dyskografia liczy blisko 300 płyt uhonorowanych prestiżowymi nagrodami. W 1997 roku dyrektorem muzycznym, a w 2003 roku dyrektorem artystycznym orkiestry został prof. Krzysztof Penderecki. Organizatorem Orkiestry Sinfonia Varsovia jest Miasto Stołeczne Warszawa. Nowa siedziba orkiestry, mieszcząca m.in. największą w Polsce salę koncertową, powstaje przy ul. Grochowskiej 272.

sinfoniavarsovia.org

Sinfonia Varsovia

In 1984, the legendary violinist Yehudi Menuhin arrived in Warsaw for a series of concerts with the Polish Chamber Orchestra. To satisfy the demands of the repertoire, the orchestra invited the cooperation of eminent musicians from all over the country. The first concerts of the ensemble conducted by Menuhin were enthusiastically welcomed by the audience and highly acclaimed by critics, and Menuhin himself accepted the proposal to assume the post of first guest conductor of the thus established Sinfonia Varsovia Orchestra. Sinfonia Varsovia performs in the most prestigious concert halls and at the most important festivals, working with conductors and soloists of world renown. The ensemble has released numerous CDs, and radio, and television recordings, with their archive boasting nearly 300 records honoured with prestigious awards. Professor Krzysztof Penderecki became the orchestra's music director in 1997 and artistic director in 2003. The Sinfonia Varsovia orchestra is a municipal cultural institution coordinated by the City of Warsaw. The Orchestra's new home, including the biggest concert hall in Poland will be built at 272 Grochowska Street.

sinfoniavarsovia.org



Ludwig van Beethoven

Uwertura *Coriolan* op. 62

Uwertura do tragedii H.J. Collina w godnej sobie interpretacji wywiera wrażenie głębokie, nawet poruszające. Rzecz nie jest jednak ani jednoznaczna ani oczywista. *Coriolan* należy do Beethovena utworów kontrowersyjnych. Miewał i miewa entuzjastycznych zwolenników, lecz w historii jego oddziaływania nie brak też było krytyków i to znaczących.

Rzymskiego bohatera, obrońcę miasta przed barbarzyńcami spotyka krańcowa niewdzięczność: w wyniku intryg zostaje skazany na banicję. By pomóc krzywdę sprzęga się z wrogami ojczyzny i tylko łzy żony i matki odwodzą go od zemsty. Ginie. U Szekspira – z rąk zdradzonych barbarzyńców, u Collina, który ponownie wątek tragicznego bohatera wzięł na warsztat – z ręki własnej, w wyniku wyrzutów sumienia.

Heinrich Joseph von Collin, rówieśnik i dobry znajomy Beethovena pisze tragedię o Coriolanie w roku 1802 i tegoż roku wystawia w Teatrze Dworskim. Dla wprowadzenia w nastrój wykorzystuje fragmenty Mozartowskiego *Idomenea*, grane między scenami dramatu. *Coriolan* Collina podbija Wiedeń; również Beethovena, w którego psychice odezwał się rezonans dla antycznego bohatera. W roku 1807 komponuje dla *Coriolana* uwerturę, jako własną interpretację tragedii. Collin w kwietniu tego samego roku włącza ją w przedstawienie.

Allegro con brio. Akordy uderzane z najwyższą siłą padają w ciszę, przedzielane pauzami. Muzyka wprowadza *in medias res*, w konflikt, któremu sama nie wróży szczęśliwego rozwiązania. Smyczki poddają temat główny, rosnący od ciszy do grzmotu, surowy, suchy, ascetyczny. Interpretatorzy słyszą w nim uosobienie Coriolana, jego hardej, gwałtownej, nie panującej nad sobą natury. W drugim z tematów, śpiewnym i płynnym, niesionym przez skrzypce i zespół instrumentów dętych znajdują wyraz uczuć reprezentujących drugą stronę wewnętrznego konfliktu, tę która przeważa, lecz doprowadzi do śmierci bohatera.

Przebieg uwertury, jej muzyczną narrację można rozpatrywać z punktu widzenia formy sonatowego *allegro*. I będzie to *allegro* dziwne, pozbawione samoistnie muzycznej logiki. Można również spojrzeć na nią jak na wyrażoną dźwiękiem sekwencję zdarzeń, a jeszcze bardziej – przeżyć „podmiotu lirycznego” utworu – od zaistnienia konfliktu sumienia do owego konfliktu tragicznego rozwiązania. I wówczas „niedokończone” zakończenie *Coriolana* zyska swój sens. Uwertura kończy się przerwaniem tematu przez powrót akordów złowróżbnego mementa. Wygasa wśród urywanych fraz i suchego brzmienia pizzicat.

Sądzone, że Beethoven uwertury nie dokończył; usiłowano nawet dokończyć zakończenie „godne” Beethovenowskiego stylu. Takie znakomitości jak Aleksander W Thayer, główny biografista kompozytora czy Hugo Riemann, słynny teoretyk, zaliczyli *Coriolana* do utworów nieudanych: pisząc uwerturę twórca *Eroiki* dysponował już przecież znakomitą, wielobarwną techniką orkiestracyjną, której w *Coriolanie* ani śladu. Tylko ci, którzy sens utworu znajdowali w jego niepowtarzalnej ekspresji, wymagający koncentracji „środków ubogich” byli w stanie zrozumieć i odczuć intencje twórcy.

Mieczysław Tomaszewski

Koncert potrójny C-dur na fortepian, skrzypce, wiolonczelę i orkiestrę op. 56

Dzieło to, napisane w 1804 roku dla księcia Franza Josepha Lobkowitza, ucznia i protektora Beethovena, jest dość szczególne. Trzy instrumenty solowe koncertują tu niekiedy z osobna, niekiedy łączą się w pary, często zaś występują po prostu jako trio fortepianowe. A wszystko we współpracy z wciąż odmieniającą swe role orkiestrą. Oznacza to, że soliści muszą być zarazem wytrawnymi kameralistami i doświadczonymi koncertantami. I jeśli nawet – co się często podkreśla – partia fortepianu nie zawiera wirtuozowskich fajerwerków, to przecież arystokratyczny uczeń Beethovena, dla którego była ona przeznaczona, musiał wiele umieć. Lecz ani pianista, ani skrzypce nie mają w tym *Konercie* tyle do powiedzenia, co wiolonczelista. Jego partia jest nie tylko najtrudniejsza ze wszystkich, ale też najwięcej znaczy w ogólnym kolorystyce dzieła i uskrzydla je swą śpiewnością.

Koncert potrójny powstał w sąsiedztwie *Eroiki* i *Appassionaty*, ale niemal nie wykracza poza konwencje. Część I (*Allegro*) wypełniają tematy o trzeźwych, marszowych rytmach, w typie klasycznego concerto militare. Ale gdy tylko podejmie je wiolonczela, cały ten blichtr zmienia się w złoto. Ponieważ zaś część ta imponuje swym założeniem, tchnie energią, a nawet porywa, tam zwłaszcza, gdzie koncertuje pełne trio, słuchacz ma powody do satysfakcji. W bardzo krótkiej części II (*Largo*) będzie miał powody do zachwyty, bo partie

wiolonczeli i skrzypiec łączą się w przepiękny duet na tle smyczków, klarnetów i fagotów. Wprowadzona attacca część III (*Rondo alla polacca*) skrywa wszystko, co w tym *Koncertcie* najlepsze – śpiewność, dowcip i blask wirtuozerii. Nade wszystko zaś jest to prawdziwy polonez, zamaszysty, ceremonialny, pański. Na krótko tylko korowód przechodzi w wesoly galop, aby wśród wiwatów powrócić, „kłaniając się damom, starcom i młodzieży”.
Maciej Negrey

Hector Berlioz

Uwertura do opery *Benvenuto Cellini* op. 23

„Berlioz [...] czeka jednak wciąż na odkrycie jako twórca muzyki dramatycznej, rzecznik nowej koncepcji brzmieniowej, jako kompozytor i pisarz, który swą twórczością nie tylko odzwierciedlał idee swej epoki, ale także wyczuwał rytm przyszłości” – uważa Elżbieta Dziębowska. Dzieła Hektora Berlioza niewątpliwie przekraczały jego epokę – za co przychodziło mu niestety płacić nieraz bardzo wysoką jak dla artysty cenę: braku zrozumienia czy wręcz niechęci wobec jego dzieł. Podobnie było z operą *Benvenuto Cellini*, której śmiały, niepospolity charakter wywołał początkowo bardzo krytyczne opinie. Wszystkie nowatorskie cechy tego dzieła sumują się już w samej *Uwerturze*: pełne blasku, niezwykle, pyszniące się połączenia barw, a zarazem silna sugestywność samej muzyki. Bowiem, jak zauważa cytowana wcześniej autorka, „U podstaw całej jego twórczości tkwi treść pozamuzyczna, tekst słowny”. Pomędzy głosami instrumentalnymi, łączonych w sposób zaskakujący, lecz miły dla ucha, zdaje się rozgrywać wewnętrzny dramat, zapowiedź historii o wielkiej miłości, pasji i triumfie.

***Les nuits d'été* / *Letnie noce* op. 7**

„Berlioz reprezentuje muzyczną ideę romantyczną: [...] wzburzoną i szekspirowską głębię namiętności, marzenie miłosne czy melancholijne, nostalgie i żądania duszy, nieokreślone i tajemnicze uczucia, których nie potrafi oddać mowa” – pisał francuski poeta Teofil Gautier. To właśnie po jego wiersze pochodzące z tomu *La comédie de la mort* (*Komedia śmierci*) sięgnął Hektor Berlioz komponując *Les nuits d'été*. Sześć pieśni tworzy tu żywą i romantyczną opowieść, nie pozbawioną jednakże dramatycznej głębi. Malowany dźwiękami ciepły krajobraz pierwszej części, wypełniony marzeniem o radosnych chwilach z ukochaną, w kolejnej przemienia się w senną, poetycką, pełną symbolicznych odniesień wizję. Muzyka nasycy się tragizmem i poczuciem niewypowiedzianego smutku w pieśniach środkowych, ukazujących samotność i rozpacz po utracie kochanej osoby. Ostatnia część przynosi jednak ukojenie: w marzeniach lub na jawie, na tym lub na tamtym świecie, uczucie znów połączy dwoje zakochanych. „Która z dwóch potęg może wynieść człowieka na wynioslejsze wyżyny – pisał Berlioz – miłość czy muzyka?... To wielkie pytanie. Jednak wydaje mi się, że trzeba by powiedzieć tak: miłość nie może dać pojęcia o muzyce, muzyka może dać pojęcie o miłości”.

Karolina Dąbek

Ludwig van Beethoven

***Coriolan Overture*, Op. 62**

The overture to H.J. Collin's tragedy in the right interpretation has a deep, or even a disturbing, effect. However, this is neither unequivocal nor obvious: *Coriolan* is one of Beethoven's controversial works. It has had its enthusiastic advocates, but there has been no lack, too, of critics, including some significant ones.

The Roman hero, his city's defender against barbarians, is treated with ungratefulness and banished. To avenge himself he conspires with the enemies of his country and only the tears of his wife and his mother restrain him from treason. He dies. In Shakespeare – at the hands of the betrayed barbarians, in Collin, who re-worked the tragic hero's story – by his own hand, through remorse.

Heinrich Joseph von Collin, Beethoven's good friend and contemporary, writes his tragedy of Coriolanus in 1802 and presents it at the Court Theatre in the same year. He uses fragments of Mozart's *Idomeneo* to help build up the mood in between the acts. Collins *Coriolan* takes Vienna by storm; it also enchants Beethoven, whose psyche is well attuned to the Antique hero. Beethoven composes the overture for *Coriolan*, his own interpretation

of the tragedy, in 1807. In April the same year, Collin makes it part of his production. *Allegro con brio*. The chords, struck with the greatest force, interspersed with pauses, fall into silence. The music is an introduction into the *medias res*, into the conflict itself, the sad resolution of which it seems to foretell. The strings bear the main theme, rising from silence to a thunder, severe, plain, ascetic. Interpreters recognise there the presence of Coriolanus, of his haughty, violent, unruly nature. In the second theme, singing and graceful, carried by the strings and the wind instruments, they find an expression of emotions representing the other side of the conflict, the one that will triumph but, at the same time, lead to the protagonist's death. The course of the overture, its narration, can be discussed in terms of the form of a sonata allegro. A curious allegro it is, one devoid of an independent musical logic. It can also be viewed as a sequence of events presented with sound, and, even more so – of the “speaker's” experiences – from the conflict of conscience to the conflict's tragic resolution. Then *Coriolan's* “unfinished” ending makes sense. The overture ends with the theme being interrupted by the return of the chords of the ominous memento; it recedes in broken phrases and dry-sounding pizzicatos. It was generally believed that Beethoven had never finished the overture; some even tried to complete it in a way “worthy” of Beethoven's style. Such authorities as Alexander W Thayer, the composer's principal monographer, or Hugo Riemann, the famous theoretician, saw *Coriolan* as a deficient composition: it is true that, at the time of the composition of the overture, the author of *Eroica* possessed already an excellent, multicoloured orchestration technique, of which no trace can be found in *Coriolan*. The composer's intentions could only be understood and sensed by those who found that sense in the work's unrivalled expression, requiring a concentration of “economic means”.

Mieczysław Tomaszewski

Triple Concerto in C major for piano, violin, cello and orchestra, Op. 56

This piece, written in 1804 for Prince Franz Joseph Lobkowitz, Beethoven's pupil and patron, is a peculiar one. The three solo instruments play their concerts individually at times, at times in duets, and often simply as a piano trio. All this is done in collaboration with the orchestra in its ever-changing roles. This means that the soloists must be both veteran chamber musicians and experienced concert performers. And even if, as has often been said, the piano part is devoid of fireworks of virtuosity, Beethoven's aristocratic student for whom this has been written, must have been quite skilled. Yet neither the pianist nor the violinist have much to say in this concerto in comparison with the cellist. His or her part is not only the most difficult one; it also carries the greatest meaning in the general colour of the piece and elevates it with its singing quality.

Triple Concerto has been written in the time of *Eroica* and *Appassionata*, but does almost nothing to breach the conventions. The first movement (*Allegro*) is filled by themes with sober, marching rhythms, very much in the type of a classic concerto militare. Yet the moment this is taken over by the cello, all this glitter becomes gold. Now since this movement is imposing in its outline, emanating with energy, to the point of rapture – especially when the full trio plays in concert, the audience have reasons to be satisfied. It will have reasons for admiration, too, in the very short Movement Two (*Largo*), for the parts of the cello and the violin combine in a beautiful duet over a background of strings, clarinets, and bassoons. The third movement comes attacca (*Rondo alla polacca*) to obscure all that is the best about this *Concerto* – the singing, the humour, the glow of the virtuoso. It is above all real, energetic, ceremonial, and lordly. This pageant enters a merry gallop for only a short while; it returns, among cheers, bowing to one and all.

Maciej Negrey

Hector Berlioz

Overture to *Benvenuto Cellini*, Op. 23

“However, Berlioz (...) is still waiting to be discovered as a composer of dramatic music, as a champion of the new concept of sound, as a composer and writer; not only a man whose work reflected the ideas of his time, but also one who sensed the rhythm of the future” Elżbieta Dziębowska believes. The works of Hector Berlioz certainly were ahead of his time, for which he unfortunately often had to pay a price through lack of understanding if not downright disapproval of his works, a very high price for an artist.

The opera *Benvenuto Cellini* was a similar case, as its daring and exceptional character initially brought highly critical opinions. All the innovative features of the work already come together in the *Overture*: the glistening, extraordinary, and dazzling combinations of timbres melded with a powerful suggestiveness of music itself. For as Dziębowska noted “at the foundation of all his work, there is the non-music content, the verbal message”. An internal drama seems to be played out between the voices of the instruments brought together in a manner that is surprising yet pleasant to the ear; a herald to a story of great love, passion, and triumph.

Les nuits d'été / Summer Nights, Op. 7

“Berlioz represents the musical idea of Romanticism: (...) tempestuous and Shakespearean depth of passion, the dream of love or melancholy, nostalgias and yearnings of the soul, obscure and mysterious feelings that speech knows not how to render” as French poet, Théophile Gautier, wrote. These were why Hector Berlioz sought out Gautier’s poems from the volume *La comédie de la mort* (The Comedy of Death) when composing *Les nuits d'été* (*Summer Nights*). The six songs create a living and romantic tale that nevertheless is not bereft of dramatic depth. The warm landscape of the first part painted in warm sounds and filled with a dream of joyful moments with one’s beloved transforms in the following song into a dreamy, poetic vision, full of symbolic references. The music becomes saturated with a sense of tragedy and unspeakable sorrow in the central songs, portraying solitude and despair after the loss of the beloved. Yet the last part brings consolation: in dreams or in waking life, in this or in that world, feeling that will again bring the two lovers together. “Which of these two powers can bring the human up to more sublime heights”, Berlioz wrote “Love or music?... It is a big question. However, I believe that it should be answered thus: ‘love cannot express the idea of music, while music can give an idea of love’.”

Karolina Dąbek

Organizacja / Organisation:

Elżbieta Penderecka

Prezes Zarządu Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena,
Dyrektor Generalny Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga
van Beethovena

President, Ludwig van Beethoven Association,
General Director, Ludwig van Beethoven Easter Festival

Andrzej Giza

Dyrektor Stowarzyszenia im. Ludwiga van Beethovena
Executive Manager, Ludwig van Beethoven Association

Produkcja / Production:

Elżbieta Chojnowska, Iwona Dyrduł,
Sylwia Idźkiewicz-Lichočka, Jakub Lis, Cornelia Much,
Filip Nazar, Zofia Rogala, Michał Smolis,
Małgorzata Szyndel, Irena Tarkowska,
Joanna Tomaszewska, Mirosława Wachowska-Nowak,
Maria Zarycka.

Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena

Ludwig van Beethoven Association
ul. Sławkowska 14/7
31-014 Kraków – Poland
tel./fax: + 48 12 421 28 89
e-mail: biuro@beethoven.org.pl

Obsługę prawną Stowarzyszenia im. Ludwiga
van Beethovena oraz Wielkanocnego Festiwalu
im. Ludwiga van Beethovena zapewnia kancelaria
Tomasik Pakosiewicz Groele Adwokaci
i Radcowie Prawni Sp.p. w Krakowie
(www.tpg.net.pl).

The Ludwig van Beethoven Association and the Ludwig
van Beethoven Easter Festival use legal services kindly
provided by the TPG Law Firm Kraków (kancelaria
Tomasik Pakosiewicz Groele Adwokaci i Radcowie
Prawni Sp.p. w Krakowie; www.tpg.net.pl).

www.beethoven.org.pl

Katalog wydawany przez Stowarzyszenie
im. Ludwiga van Beethovena
The Festival catalog is published
by Ludwig van Beethoven Association

Redakcja i koordynacja / Coordinating editor:
Ewa Siemdaj

Opracowanie graficzne / Graphic layout by:
Witold Siemaszkiewicz

Tłumacze / Translators:

Piotr Krasnowolski, Xymena Plater-Zyberk

Korekta angielska / English proofreaders:

Martin Cahn, Jason Lowther, Alex Sweet

Noty biograficzne wykonawców na podstawie dostarczonych
materiałów / Performer's biographies based on submitted
material

Fotograficy / Photographs:

Bruno Fidrych, Gregor Hohenberg/Sony Music Entertainment,
©Igor Studio, Marion Köll, Perla Maarek, Christian Nielinger,
Mirosław Pietruszyński, Archiwum Stowarzyszenia
im. LvB / LvB Association archives.

Plakat Festiwalu / Poster design: Kinga Nowak

© 2019, Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena
Ludwig van Beethoven Association